

KYSTVERKET

Den akutte oljeforurensningen fra Njord A

Kystverkets tilsyn

Ingrid Johanne Lauvrak, seniorrådgiver,
Kystverkets virksomhetsområde for miljøberedskap, avdeling for miljø og analyse

– Vi tar ansvar for sjøvegen

Innledende fase

- *31. desember (2024):* Kystverket ble varslet av Equinor per telefon, bekreftet dagen etter ved Havindustritilsynets skjema.
- *01. januar:* Muntlig kontakt mellom Equinor og Kystverket.
- *05. januar:* Funn av oljeklumper ved oppdrettsanlegg tilhørende Salmar Farming AS – kommunen ble varslet, involverte IUA – ingen kobling til Njord A-utslippet
- *12. februar:* En turgåer meldte om funn av oljeklumper på Frøya (i området Kvisten)
- *12.-18. februar:* Prøver ble analysert, indikerte at oljen var fra Njord A, Equinor Energy AS ble kontaktet
- *20. februar:*
  - Equinor Energy AS bekreftet at oljen var fra Njord A
  - Kystverket ga pålegg til Equinor Energy AS om å gjennomføre tiltak for å begrense skadene på miljøet

KYSTVERKET

Kystverkets tilsyn (myndighetsutøvelse)

Formålet – Kystverkets samfunnsoppdrag:

Påse at operatøren håndterer den akutte forurensningen slik at miljøet blir minst mulig skadet

Kystverket er forurensningsmyndighet ved akutt forurensning fra virksomhet med særskilt tillatelse etter forurensningsloven dersom det er nødvendig med særskilt vedtak/pålegg.

Kystverket utøver **hendelsesbasert** tilsyn som omfatter alle aktiviteter som gir Kystverket grunnlag for å vurdere om, og følge opp at, den ansvarlige gjennomfører tilstrekkelige tiltak for å ivareta miljøet etter en akutt forurensning, altså følger opp en akutt forurensningssituasjon forsvarlig og i tråd med regelverket.

KYSTVERKET

Kystverkets virkemidler

Kystverkets myndighet etter følgende (delegerte) bestemmelser i forurensningsloven:

- Myndighetshjemler:
  - § 7, fjerde ledd: hjemmel til å gi pålegg og **kreve tiltak** ved akutt forurensning eller fare for akutt forurensning
  - § 48: om forurensningsmyndighetens oppgaver
  - §§ 49-51: hjemler til å kreve opplysninger, undersøkelser
  - § 73: hjemmel til å ilegge tvangsmulkt
  - § 74, første, andre, tredje og femte ledd: Dersom pålegg etter § 7, fjerde ledd ikke etterkommes, kan **Kystverket sørge for iverksetting av tiltakene**
  - §§ 75-78: Bruk av annen manns eiendom, betaling av utgifter, adgang til å kreve utgifter dekket, samt straffeansvar
- Hjemmel til å, **helt eller delvis, overta ledelsen av arbeidet** med å bekjempe ulykken:
§ 46, tredje ledd

KYSTVERKET

Kystverkets myndighetsutøvelse i praksis

Kystverkets tilsyn/myndighetsutøvelse har bestått av:

- Pålegg om gjennomføring av tiltak for å begrense skadene
- Løpende kontakt med aksjonsledelsen hos Equinor Energy AS
  - Muntlig – samtaler og møter (Teams)
  - Skriftlig – statusrapporter, aksjonsplaner, NOFO COP, faglige rapporter (SINTEF, Akvaplan-niva, m.fl.)
- Tilsynsbesøk i felt («stedlig tilsyn»)
- Sluttkontroll – digital
- Innhenting av råd fra våre rådgivere («rådgivende gruppe»):
Miljødirektoratet, Fiskeridirektoratet, Mattilsynet, Havforskningsinstituttet, Folkehelseinstituttet, Norsk Polarinstitutt

KYSTVERKET

Renhetskriterier – hva er rent nok?

- Miljøhensyn: Miljørisiko (basert på miljøets verdi og sårbarhet) må alltid legges til grunn
- Øvrige hensyn: Normal bruk av et område må tillegges vekt
- Viktige vurderinger/spørsmål:
  - Hvor mye forurensning kan overlates til naturens evne til «selvrensing»?
  - Når gjør opprensingstiltakene mer skade enn nytte?

KYSTVERKET

Hvor stor er miljørisikoen?

Grunnlaget for Kystverkets vurdering – viktige momenter:

- Mengde oljeforurensning som må antas å ha nådd land – basert på simuleringer av oljens forvitring, spredning og drift
- Influensområdet strekker seg fra Frøya i sør til Vikna i nord og omfatter en total strandlinje på mange tusen kilometer (og et betydelig strandareal med varierende bredde)
- Ingen registrerte/observerte tilfeller av oljeskadet vilt
- Ingen indikasjoner på skader av betydning på miljøet i strandsonen
- Oljetypens egenskaper er svært spesielle (voksrik, opptrer i klumper, ikke spesielt klebrig osv.)
- All erfaring tilsier at oljeklumpene i alt vesentlig har strandet i «vrakvikene» som uansett ryddes jevnlig for søppel.

KYSTVERKET

Videre tilsyn/oppfølging

Kystverkets oppfølging av hendelsen som akuttforurensningsmyndighet fortsetter til det vurderes at Equinors skadebegrensende tiltak er tilfredsstillende utført i henhold til pålegg.

Oppfølgingen omfatter:

- 2026: Equinors arbeid med inspeksjoner og verifikasjoner
- 2027: miljøundersøkelser – hvis behov (lite sannsynlig)

Spesielt om ramsar- og verdensarvområdene:

- Influensområdet omfatter områder vernet i henhold til internasjonale konvensjoner i Froan og Vega
- For å kunne rapportere status til sekretariatene for konvensjonene vil Statens naturoppsyn gjennomføre befaringer i et utvalg områder

Kystverkets bistand til NOFO

- Avrop på avtalen mellom NOFO og Kystverket:
  - to inspeksjonsbåter fra Ørland depot
  - Kystverkets innsatsstyrker fra Ørland, Ålesund, Sandnessjøen, Bodø
- Kystverkets avveininger ved forespørsler om bistand:
  - negativt: Statens beredskap blir midlertidig svekket
  - positivt: Innsatsstyrkene og fartøysmannskapene får verdifull praktisk erfaring.

Foto: Paul Ola Vestre